

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/449/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413207868
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5413207868.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa TELERVIS PLUS, a.s., so sídlom Bratislava, Staré Grunty 7, IČO: 35 717 769, právne zastúpeného advokátom JUDr. Alanom Strelákom, so sídlom S., C. A. XX, proti odporcom 1/ K. W., nar. X.X.XXXX, 2/ A. W., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom W. XX, o zaplatenie 1.092 eur s príslušenstvom a zmluvných pokút, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8C/2/2014-62 zo dňa 18.3.2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti a vo výroku o trovách konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o zastavení konania o zaplatenie zmluvnej pokuty a vo výroku o uložení povinnosti odporcom spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 682,50 eur s príslušenstvom (vrátane povolenia splátok).

Účastníkom **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcom 1/, 2/ solidárnu povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 682,50 eur s príslušenstvom (vo výroku prvostupňového rozhodnutia presne vymedzeným), ktorú im povolil splácať po 30 eur mesačne pod hrozbou straty výhody splátok. Vychádzal z toho, že dňa 14.3.2012 bola medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcami ako dlžníkmi podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch uzatvorená zmluva o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru 1.000 eur, pričom dlžníci sa zaviazali vrátiť veriteľovi celkovo 1.380 eur. Odporcovia doposiaľ uhradili 288 eur na základe predmetnej zmluvy o úvere, ako aj 409,50 eur na základe ďalšej zmluvy uzatvorenej medzi nimi a navrhovateľom toho istého dňa (14.3.2012) - zmluvy o poskytovaní domáceho servisu.

Okresný súd uzavrel, že skutočným účelom uzatvorenia zmluvy o poskytovaní domáceho servisu bolo výrazne, o viac než 100 %, navýšiť odplatu za poskytnutie úveru tak, aby navýšená (skutočná) odplata nebola uvedená v úverovej zmluve. Takým postupom navrhovateľ dosahuje, že odplata za domáci servis sa nezapočítava do výpočtu RPMN, keďže nemá byť odplatom za úver, ale za domáci servis. Navrhovateľovi teda „nestačí“ v zmluve o úvere dojednaná odplata, v dôsledku ktorej RPMN 67,70 % je výrazne vyššia než priemerná hodnota 45,23 %, ale túto ešte navyšuje cez odmenu za domáci servis. Uvedeným postupom dodávateľa/navrhovateľa sa obchádza zákon č. 129/2010 Z.z., ako aj § 53 ods. 6 Obč. zák., čoho dôsledkom je neplatnosť zmluvy o poskytovaní domáceho servisu (§ 39 Obč. zák.), pričom výšku dohodnutej odplaty je zároveň v rozpore s dobrými mravmi.

Na základe predmetných východísk a úvah okresný súd zohľadnil, že z celkovej hodnoty/ceny úveru 1.380 eur odporcovia uhradili už 697,50 eur (vrátane úhrad navrhovateľom zúčtovaným na základe neplatnej zmluvy o poskytovaní domáceho servisu); preto im bola uložená povinnosť doplatiť rozdiel dotknutých súm, t.j. 682,50 eur. Zároveň priznal navrhovateľovi úrok z omeškania z jednotlivých splátok, počnúc dňom nasledujúcim po ich splatnosti a vo zvyšnej časti (nad rámec priznaných 682,50 eur s príslušenstvom, až do výšky uplatneného nároku) návrh navrhovateľa zamietol.

Konanie v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 165 eur okresný súd zastavil vzhľadom na späťvzatie návrhu navrhovateľom (§ 96 ods. 1, 3 O.s.p.). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Vychádzal z čiastočného neúspechu procesných strán (§ 142 ods. 2 O.s.p.), pričom za „neúspech“ navrhovateľa (s poukazom na jeho zavinenie zastavenia konania; § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.) bolo potrebné považovať aj tú časť nároku, ohľadom ktorej bolo konanie zastavené.

Proti tomuto rozsudku vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Uviedol, že zmluva o poskytovaní domáceho servisu bola uzatvorená na základe samostatnej a dobrovoľnej žiadosti odporcov, jej obsahom bolo poskytovanie nadštandardných služieb spočívajúcich v starostlivosti o klienta (priama komunikácia, osobné návštevy, konzultácie, pripomínanie splátok, vedenie evidencie a podobne). Ide teda o individuálnu a nezávislú zmluvu vo vzťahu k zmluve o úvere, pričom bol uzatvorená bola až po uzatvorení zmluvy o úvere.

Navrhovateľ namietal, že zmluva o poskytovaní domáceho servisu ani nebola predmetom aktuálneho konania, ním uplatňované nároky vyplývajú len zo zmluvy o úvere. Určenie neplatnosti zmluvy o poskytovaní domáceho servisu len v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie je záväzná a zo strany súdu tak došlo k prejednávaniu eventuálneho konania o určenie neplatnosti danej zmluvy. Tvrdil, že nebolo možné započítať plnenie odporcov zo zmluvy o poskytovaní domácich služieb na plnenie zo zmluvy o úvere. Odvolateľ ďalej poukázal na nepodmienenosť uzatvorenia zmluvy o úvere uzatvorením zmluvy o poskytovaní domáceho servisu; pričom opak nebol v konaní preukázaný, a to ani výpoveďou jedného z odporcov. Dlhšia „čakacia lehota“ na poskytnutie úveru v prípade neuzatvorenia zmluvy o poskytovaní domácich služieb je spôsobená potrebou dôkladnejšieho skúmania bonity klienta, lebo zástupca navrhovateľa v takom prípade nechodí osobne za klientom a nemôže osobne apelovať na dodržiavanie zmluvných podmienok. Taktiež zo zmluvy o úvere, ktorej súčasťou sú všeobecné obchodné podmienky, nevyplýva, že by jednotlivé splátky mali byť uhrádzané len priamo do rúk zástupcu navrhovateľa, a teda odporcovia mali možnosť splátky realizovať inými spôsobmi. Práve poskytovaním nadštandardných služieb odbreňuje navrhovateľ spotrebiteľa.

Odvolateľ dáva do pozornosti rozhodnutie Inšpektorátu SOI z 6.11.2012 so záverom o neporušení ust. § 5 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v prípade domáceho servisu na základe samostatnej objednávky a samostatnej zmluvy. Obdobne Krajský súd v Banskej Bystrici (sp. zn. 13Co/31/2013) ustálil platnosť zmluvy o poskytovaní domáceho servisu. Záverom odvolateľ namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, keďže nie je zrejmé, na základe akých úvah okresný súd dospel k jednotlivým skutkovým zisteniam a aké normy aplikoval na predmetný právny vzťah, keď osobitne sa nevysporiadal ani s doknutým rozhodnutím Inšpektorátu SOI.

Odporca 2/ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že pokiaľ by mu zástupca navrhovateľa vysvetlil princíp domáceho servisu a najmä odplatu zaň, takú službu by odmietol. Z dôvodu zlej finančnej situácie si bol nútený požičať peniaze a nemal záujem o nadštandardné služby. Nárok navrhovateľa z daného titulu považoval za amorálny. Doplnil, že podklady podpisoval narýchlo, lebo „dotyčná pani“ sa ponáhľala, len mu ich podstrčila a prstom ukazovala, kde ich treba podpísať.

Odporkyňa 1/ zostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu nedotknutým zostal rozsudok okresného súdu v nenapadnutých výrokoch o čiastočnom vyhovení návrhu a zastavení konania) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie

§ 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti prvostupňový rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

V posudzovanej veci bolo čiastočné zamietnutie návrhu (vo zvyšnej časti) podrobne odôvodnené. Neobstojí preto námietka odvolateľa o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Zároveň platí, že odlišné (subjektívne) hodnotenie vlastných argumentov navrhovateľom, resp. jeho neakceptovanie záverov okresného súdu nezakladá nesprávnosť napadnutého rozhodnutia a nie je ani porušením práva na súdnu ochranu. Súčasťou tohto základného práva totiž nie je aj právo na procesný úspech v konaní. Nie je preto porušením práva na spravodlivý proces, ak súd nevyhoví procesnému alebo meritórnemu návrhu účastníka. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR taktiež nemožno považovať to, že okresný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľa.

Okresný súd k záveru o tom, že zmluva o poskytnutí domáceho servisu v skutočnosti znamenala zvýšenie odmeny navrhovateľa v spojitosti s poskytnutím úveru odporcom dospel nielen posúdením obsahu tejto zmluvy z hľadiska vymedzenia práv a povinností zmluvných strán, času jej uzavretia, ale tiež na základe vyhodnotenia výpovede svedkyne B. D.. Práve menovaná (v mene/za navrhovateľa) uzatvárala s odporcami tak zmluvu o úvere, ako i zmluvu o domácom servise. Krajskému súdu z jeho úradnej činnosti (§ 121 O.s.p.) je známa výpoveď B. D. vo veci Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 5C/105/2013, v rámci ktorej výslovne uviedla, „vždy keď uzatváram zmluvu o spotrebiteľskom úvere musím súčasne uzavrieť aj zmluvu o poskytnutí domáceho servisu, jedna bez druhej sa uzavrieť nedá“. Z citovaného vyjadrenia je zrejماً účelovosť až zavádzanie súdu odvolateľom prostredníctvom tvrdenia o samostatnom charaktere a dobrovoľnosti (zo strany spotrebiteľov) uzavretia zmluvy o domácom servise.

K uvedenému odvolací súd (v záujme komplexnosti a prehľadnosti) opakuje, že spomínaná zmluva o poskytnutí domáceho servisu bola uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o spotrebiteľskom úvere a jej predmetom bola „úprava vzájomných práv a povinností zmluvných strán pri využívaní domáceho servisu klientov“. Domáci servis je pritom definovaný ako „poskytovanie konzultačných a nadštandardných služieb, ktoré spočívajú v starostlivosti o klienta pri poskytnutí úveru na základe zmluvy o úvere č. 420120896 zo dňa 14.3.2012 uzatvorenej medzi poskytovateľom ako veriteľom a klientom ako dlžníkom. Je to najmä služba spočívajúca v preberaní a zaúčtovaní peňažnej hotovosti určenej na úhradu splátky úveru, vedenie a kontrola splátkového kalendára, upozornenie na termín splátky a na prípadné následky nesplácania.“

Z obsahu vymedzenia práv a povinností zmluvy o poskytnutí domáceho servisu je zjavné, že jej predmet nemá charakter samostatnej zmluvy. Už len samotná skutočnosť, že dodávateľ by jednotlivé ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy (navyše vopred naformulované výlučne ním) „vyňal“ zo štandardnej zmluvy (napr. o úvere) a označil ich ako samostatné zmluvy, za účelom zvýšenia odplaty vyžadovanej od spotrebiteľa, (minimálne) vykazuje znaky konania rozporného s dobrými mravmi. Presne k uvedenému smeruje/ smerovala činnosť navrhovateľa v procese uzatvárania zmluvy o úvere s odporcami. Zmluva o domácom servise totiž definuje obvyklé a úplne bežné úkony súvisiace s evidovaním pohľadávky veriteľa; rozhodne nejde o nadštandardné služby, ako sa snaží tvrdiť navrhovateľ. Vytvorením akejkoľvek druhej odplatnej zmluvy navrhovateľ jednoznačne sledoval zvýšenie vlastného zisku z poskytnutia úveru. Dotknuté služby (napríklad pripomínanie splátok, preberanie úhrad v hotovosti, či upozornenie na termín splátky) nie sú úkonmi, ktoré by mohli mať charakter zvláštnej osobitne spoplatňovanej služby a zároveň slúžia v podstate záujmom navrhovateľa ako veriteľa a nie záujmom dlžníka.

Skutočnosť, že zmluva o domácom servise predstavovala iba účelovo vyňatú časť zmluvných dojednaní zo zmluvy o úvere do „samostatnej zmluvy“ zodpovedá oprávneniu súdov pri prejednaní súdnej veci posúdiť jej platnosť. V podstate ani nešlo o štandardné skúmanie platnosti zmluvy, ale o vyhodnotenie neakceptovateľnej účelovosti (nekalej praktiky) v postupe dodávateľa/navrhovateľa v procese uzavretia zmluvy o úvere. V zmysle uvedeného považoval odvolací súd argumentáciu súdu prvého stupňa za logickú a konzistentnú. Plnenia, ktoré podľa názoru navrhovateľa mali predstavovať plnenie zo zmluvy o poskytnutí domáceho servisu, sú (jednoznačne) plneniami súvisiacimi s poskytnutým úverom, preto ich bolo nutné zahrnúť do sumy, ktorú odporcovia (s)platili.

Bez ohľadu na neplatnosť zmluvy o domácom servise pre jej rozpor s dobrými mravmi a obchádzanie zákona existuje zároveň dôvodná pochybnosť o (skutočnej) vôli odporcov uzavrieť zmluvu o poskytovaní predmetných služieb za odplatu 409,50 eur (prevyšujúcej - ďalšiu - odplatu za samotné poskytnutie úveru). Osobitne za okolností ich nepriaznivej finančnej situácie, ktorá ich donútila vziať si predmetný úver. Relatívne nízky (stály) príjem odporcov bol pritom dôvodom, pre ktorý im bolo umožnené uhradiť navrhovateľovi priznanú časť nároku v splátkach.

Aj v nadväznosti na uvedené je bezpredmetný poukaz odvolateľa na rozhodnutie Inšpektorátu SOI o samostatnosti oboch zmlúv. Navyše, konajúce súdy ani nie sú viazané daným rozhodnutím o zastavení správneho konania (§ 135 O.s.p.). Preto pokiaľ by sa aj okresný súd s predmetným argumentom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevysporiadal, nemá to za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Taktiež pre okresný (a ani odvolací) súd nie sú záväzné rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach navrhovateľa.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa, ktorými je krajský súd viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.), boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok v preskúmvanej meritórnej časti ako vecne správny.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore (čiastočne v spojení s princípom procesného zavinenia za zastavenie konania) i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ - odvolateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto nemá nárok na náhradu jeho trov. Naproti tomu odporcovia si predmetný procesný nárok neuplatnili (§ 151 ods. 1 O.s.p.), resp. odporkyňa 1/ ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** j e p r í p u s t n é .